

STORTINGET

Innst. 209 S

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:49 S (2018–2019)

**Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og
Audun Lysbakken om barnevernløftet II**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med øremerkede midler for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet i statsbudsjettet for 2020.
2. Stortinget ber regjeringen om å innføre en veiledende bemanningsnorm der saksbehandler med administrativ funksjon (funksjon 244) i det kommunale barnevernet ikke kan ha ansvar for flere enn 15 barn.
3. Stortinget ber regjeringen utrede en nedre bemanningsgrense for antall årsverk i det kommunale barnevernet, og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen 2020.
4. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med arbeidet med ny barnevernlov, fremme forslag om lovfestet rett til ettervern fram til fylte 25 år.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til representantforslaget fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Audun Lysbakken, hvor det fremmes forslag om å styrke den kommunale barneverntjenesten ved blant annet å øke bemanningen gjennom en forpliktende fireårig opptrappingsplan med øremerkede midler, innføre en veiledende bemanningsnorm og utrede en nedre bemanningsgrense for antall årsverk i barnevernet. Det foreslås også å lovfeste retten til ettervern fram til fylte 25 år.

Komiteen viser videre til statsrådets vurdering av representantforslaget i svarbrev til komiteen datert 1. februar 2019 og merker seg at statsråden på lik linje med forslagsstillerne mener det er viktig å sikre barn og unge gode oppvekstvilkår og omsorgstilbud. Komiteen viser til at statsråden i sitt brev til komiteen opplyser at regjeringen i høringsnotatet til ny barnevernslov vil foreslå å utvide retten til ettervern i barnevernet fra 23 til 25 år.

Komiteen er enig med forslagsstillerne i at barn og unge som er utsatt for omsorgssvikt, er en av samfunnets mest sårbare grupper, og det er vår jobb å sikre at de

får god hjelp til rett tid. Komiteen mener videre at kvaliteten i barnevernet ikke skal være stedsavhengig. Det er uheldig med variasjoner i kvaliteten i de kommunale barnevernstjenestene – alle barn skal ha et likeverdige tilbud.

Komiteen vil understreke at barn og unge som er under barnevernets omsorg, må ha et godt hjelpeapparat rundt seg med faglig dyktige ansatte som ivaretar deres rettigheter, interesser og behov.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er oppmerksomme på at flere barnevernsledere og -ansatte opplever kapasitetsutfordringer. Flertallet peker på at det imidlertid er store variasjoner. Enkelte tjenester har forholdsvis få saker per saksbehandler, mens andre har flere. Noen barnevernssaker krever store ressurser, mens andre saker krever mindre.

Flertallet vil understreke at det kommunale barnevernet har blitt styrket under denne regjeringen. Regjeringen har videreført og styrket de øremerkede midlene til stillinger i det kommunale barnevernet. I tillegg har kommunene selv stått for en betydelig økning i årsverk i det kommunale barnevernet. I perioden 2013–2017 har det vært en økning på over 1 100 årsverk i barnevernstjenesten. Det er en økning på nesten 24 prosent. I samme periode har veksten i tiltak i barnevernet vært på i underkant av fem prosent.

Flertallet viser til at statsråden legger vekt på at barn og familier som får hjelp fra barnevernet, ofte har behov for et bredt spekter av hjelpetilbud. Et godt barnevern forutsetter at flere tjenester bidrar med tiltak. Arbeidsbelastningen i barnevernet henger ofte sammen med tilgangen til andre tjenester i kommunen som tilbyr familiestøtte og oppfølging av barn og ungdom. Flertallet mener derfor at kommunene må ha frihet til å organisere tjenestetilbudet sitt på måter som gjør det enkelt å trekke veksler på relevant kompetanse, virkemidler og tilbud, enten dette ivaretas innad i barnevernstjenesten eller gjennom samarbeid med andre tjenester. Videre viser flertallet til at statsråden peker på at man ikke ser noen klar sammenheng mellom antall saker per saksbehandler og utfordringene i de kommunene som sliter mest med å få på plass et godt barnevernstilbud.

Flertallet mener derfor at det ikke er åpenbart at sentral styring gjennom øremerking av stillinger i det kommunale barnevernet eller innføring av bemanningsnormer vil være de best egnede virkemidlene for å heve kvaliteten i barnevernstjenestene eller for å gi utsatte barn og familier hjelpen de trenger. Flertallet mener det først og fremst er kommunene som må vurdere behovet for ansatte og hvordan det samlede tilbu-

det til utsatte barn og familier bør dimensjoneres og organiseres.

Flertallet viser til at regjeringen iverksetter flere tiltak som legger godt til rette for at kommunene prioriterer tilbudet til barn og familier. Gjennom arbeidet med ny barnevernslov vil regjeringen bl.a. foreslå å innføre krav om årlig rapportering til kommunestyret om tilstanden i barnevernet, slik at ledelsen i den enkelte kommune får økt kunnskap om egen tjeneste og hva som bør gjøres for å heve kvaliteten. I tillegg har fylkesmennene fått i oppgave å gjennomføre møter med alle kommuner for å drøfte situasjonen i barnevernstjenestene.

I lys av dette mener flertallet det ikke er hensiktsmessig å utarbeide en opptrappingsplan for øremerkede stillinger. Flertallet finner det heller ikke hensiktsmessig, på bakgrunn av de tiltakene og utredningsarbeidet som allerede er i gang, å innføre noen veiledende bemanningsnorm eller utrede minstekrav for antall årsverk.

Flertallet viser til at i desember i fjor la Helsetilsynet frem en rapport, «Det å reise vasker øynene», basert på en gjennomgang av 106 barnevernssaker fra 60 kommuner. Rapporten forteller om behov for bedre organisering og samhandling i barnevernstjenesten. Den forteller også at ikke bare flere hender, men økt kompetanse blant de ansatte er helt avgjørende.

Flertallet viser til at det i 2018 ble satt av 80 mill. kroner til kompetanseheving for de ansatte i det kommunale barnevernet. Det vil kraftig forbedre tilbudet om etter- og videreutdanning for de barnevernsansatte. Målet er å heve kompetansen til å utrede barnas behov og med det sørge for riktigere type hjelp. Alt skal skje i samarbeid med barna og deres familie og nettverk.

Barn er sårbare og trenger beskyttelse, omsorg og kjærlighet. Samtidig er de individer med selvstendige rettigheter. Flertallet understreker at barns rett til trygghet og sikkerhet alltid skal prioriteres. Barna har også rett til å bli hørt. I Helsetilsynets rapport fremgår det klart at barna i altfor liten grad blir lyttet til.

Flertallet mener at barnevernet må involvere barna mer i det som angår deres eget liv. Hensynet til barnas beste må alltid legges til grunn. Flertallet er derfor glade for at regjeringen i Granavolden-plattformen vil styrke barns rettigheter og legge hensynet til barns beste til grunn, og styrke barnevernsbarns muligheter til medvirkning og til å klage på tjenesten de mottar. Videre er flertallet glade for at regjeringen vil opprette en domstolsordning for behandling av saker knyttet til barn og familie, jf. anbefalingene i NOU 2017:8 «Særdomstoler på nye områder?».

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til representantforslag levert i Stortinget

19. februar 2019 om en kvalitetsreform for det kommunale barnevernet, Dokument 8:84 S (2018–2019).

Komiteens medlem fra Senterpartiet ser med bekymring på det som til nå har kommet frem i rapporter og tilsyn med barnevernet. Et gjennomgående bilde synes å være store variasjoner i kvaliteten i barneverntjenesten. Det viser seg at mange barn og unge ikke får et forsvarlig tilbud, omsorg eller oppfølging. I de mest alvorlige tilfellene har vi sett at liv har gått tapt fordi man mislyktes med å ta vare på dem som trengte det mest. Barnevernet er et komplekst felt, og utfordringene er sammensatte. Dog er det særdeles viktig at barn og unge sikres en trygg og god oppfølging.

Dette medlem ser på lik linje med forslagsstillerne behovet for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet. Noen steder er det stor gjennomtrekk, høyt sykefravær, arbeidspress og lang saksbehandlingstid. Dette er faktorer som både påvirker kvaliteten og ansattes evne til å yte gode og forsvarlige tjenester. Dette medlem viser til Fellesorganisasjonen og Barneombudet, som ved flere anledninger har pekt på at barnevernet må få flere ansatte. Det er derfor uforståelig at regjeringen ikke tar disse signalene på alvor.

Dette medlem mener det er nødvendig med en opptrappingsplan for å øke bemanningen, men er uenig i at øremerkede midler er løsningen, da øremerking ofte medfører mer byråkrati.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med mål om å øke bemanningen i det kommunale barnevernet.»

Dette medlem mener videre at utfordringene ikke alene kan løses gjennom å øke bemanningen. Det er behov for en ny organisasjonsmodell for å styrke barnevernet. Dette medlem mener det er uheldig når staten har ansvar for både drift, tilsyn og kontroll innen barnevernet. Selv om det er ulike etater – BLD, Bufdir, Bufetat og Fylkesmannen – kan det lett oppstå rolleblandinger der prinsippet om armlengdes avstand burde vært lagt til grunn. Kommunene er gitt et lovmessig hovedansvar, men i dagens organisering oppleves ikke dette som reelt.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i 2014 fremmet et representantforslag (Dokument 8:66 (2013–2014), jf. Innst. 28 S (2014–2015)), hvor det ble foreslått en ny forvaltningsmessig modell for barnevernet med følgende organisering:

- «– Kommunenes lovpålagte ansvar videreføres, men understrekes gjennom en tydeliggjøring av oppgavedelingen med regional barnevernsmyndighet.
- Bufetats oppgaver overføres til fylkeskommunen.
- Bufdir legges ned slik at Barne-, likestillings- og in-

kluderingsdepartementet gis det samlede ansvaret som lovgiver, budsjettansvarlig og som tilrettelegger av kontroll- og tilsynsoppgaver.

- Fylkesmannens rolle som BLDs regionale kontroll- og tilsynsmyndighet videreføres. Fylkesmannen gis også en veiledningsrolle overfor kommunene og i forholdet mellom kommunene og fylkeskommunene.»

Dette medlem viser videre til rapporten «Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene» (2018), som ble utarbeidet av et regjeringsoppnevnt utvalg i forbindelse med regionreformen. Utvalget foreslo blant annet å legge ned Bufdir og overføre dets oppgaver til fylkeskommunene. Det er derfor bemerkelsesverdig at regjeringen ikke følger ekspertutvalgets anbefaling, men i stedet velger å utrede på nytt om overføring av Bufetats oppgaver i barnevernet til fylkeskommunene vil gi et styrket tilbud til utsatte barn og familier.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme en sak om ny forvaltningsmodell for barnevernet hvor kommunenes lovpålagte oppgaver videreføres og styrkes, hvor Bufetats regionale oppgaver overføres til fylkeskommunene, hvor Bufdir legges ned og Barne- og likestillingsdepartementet gis det samlede ansvaret som lovgiver, budsjettansvarlig og som tilrettelegger av kontroll- og tilsynsoppgaver, og hvor Fylkesmannens rolle som kontroll- og tilsynsmyndighet styrkes.»

Dette medlem vil understreke at barnevernsbarn må sikres rett til grunnleggende helsehjelp, og viser i den forbindelse til representantforslag fra representanter fra Senterpartiet om å sikre bedre helsehjelp til barn i barnevernet i Dokument 8:39 S (2016–2017), jf. Innst. 256 S (2016–2017), der det ble foreslått flere tiltak for å styrke helsehjelpen til barn i barnevernet.

Dette medlem viser til «Oppsummering og anbefalinger fra arbeidet med helsehjelp i barnevernet», utgitt av Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) i 2016. Flere forhold ble trukket frem som bekymringsfulle, blant annet at utilstrekkelig kompetanse hos barnevernsansatte til å vurdere barnets behov/symptomer kan føre til at barn ikke henvises. Det fremheves i utredningen at det gjøres ulike vurderinger ved Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) når det henvises, og at behandlingsopplegg blir avbrutt på grunn av flyttinger som gjør kontinuitet i behandlingen vanskelig. Manglende døgnplasser i BUP er også fremhevet som en utfordring.

Dette medlem viser til at det regjeringsoppnevnte utvalget mente det var behov for å utrede en «barnevernhelsereform» for å avklare ansvarsforhold og få til en bedre samordning mellom barnevern og psykiske helsetjenester samt rusomsorgen.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barn og unge som vurderes plassert i fosterhjem/institusjon, så tidlig som mulig får en helsefaglig vurdering/samtale for å sikre kartlegging, forebygging og tidlig oppfølging av eventuelle emosjonelle eller atferdsmessige problemer og psykiske vansker eller lidelser.»

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om å lovfeste at barnets behov og psykiske helse alltid skal kartlegges grundig før plassering i fosterhjem eller på barnevernsinstitusjon.»

«Stortinget ber regjeringen fremme sak om å lovfeste samarbeidsavtaler mellom barnevern, helseinstitusjoner (rus og psykiatri) og kommuner med krav til innhold, herunder prosedyrer ved sektorovergripende plasseringer og tvisteløsningsordning.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener at den beste investeringen et samfunn kan gjøre, er å sikre at barn får en trygg og god oppvekst. Man vet at en god barndom har betydning for hele livet, til og med i generasjoner. Samfunnet må bli bedre på å oppdage de barna som trenger hjelp, lytte til dem og sette inn gode hjelpetiltak tidlig. Dette medlem vil understreke at alle barn i Norge skal beskyttes mot omsorgssvikt og overgrep. Der familiene ikke strekker til, har samfunnet en plikt til å sikre barn og unge gode omsorgstilbud og oppvekstvilkår. Det er et viktig mål for dette medlem at barnevernet over hele landet skal kunne gi tidlig og riktig hjelp, slik at barna både får omsorg og vern og mulighet til å mestre livene sine og utvikle evnene sine.

Dette medlem vil peke på at tilsyn, forskning og tilbakemeldinger fra barnevernsbarn, deres pårørende og ansatte i barnevernet dessverre viser at det er uønskede kvalitetsforskjeller mellom kommunene, og at det er for liten tid til å følge opp hvert enkelt barn på en god måte. Dette medlem vil vise til tall fra Statistisk sentralbyrå som viser at nesten 40 000 barn og unge fikk hjelp fra barnevernet i 2016. Barneverntjenestene og fylkesmennene rapporterer om at barn har mer sammensatte behov enn tidligere. Nyere forskning viser at svært mange barn og unge både i fosterhjem og institusjon har til dels store psykiske vansker. De trenger mer oppfølging. I tillegg kreves det at barneverntjenesten samarbeider tett med andre tjenester for barn og unge, slik at disse barna får riktig hjelp. Økt kompetanse og god bemanning er en forutsetning for et barnevernstilbud av høy kvalitet og med tid og mulighet til å tilpasse hjelpetiltakene til det enkelte barns og deres familiers behov. De store variasjonene i Kommune-Norge viser at

barn i dag ikke får et likeverdig tilbud, og dette er et nasjonalt ansvar.

Dette medlem er stolt av den storstilte satsingen på barnevernet under den rød-grønne regjeringen. I årene fra 2011 til 2014 ble bemanningen i barnevernet økt med 890 nye og øremerkede stillinger. Dette tilsvarer et snitt på over 200 stillinger i året. I løpet av 2015–2018 har ikke regjeringen Solberg fulgt opp den sårt tiltrengte satsingen, og i denne perioden har det bare blitt tilført barnevernet 120 nye stillinger, et snitt på 40 stillinger per år. Barnevernsløftet som den rød-grønne regjeringen startet, skulle være et første skritt på en videre opptrapping, men tallene viser dessverre at dette ikke ble fulgt opp. Dette står i sterk kontrast til regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiets løfter i opposisjon. Barn og unge som er utsatt for omsorgssvikt, er en av samfunnets mest sårbare grupper. Derfor er det vår jobb å sikre at alle som trenger hjelp fra barnevernet, skal få god hjelp til rett tid.

Dette medlem vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med øremerkede midler for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet i forslag til statsbudsjett for 2020.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en veiledende bemanningsnorm der saksbehandler med administrativ funksjon (funksjon 244) i det kommunale barnevernet ikke kan ha ansvar for flere enn maksimalt 9–15 barn.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en nedre bemanningsgrense for antall årsverk i det kommunale barnevernet og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen 2020.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med mål om å øke bemanningen i det kommunale barnevernet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme en sak om ny forvaltningsmodell for barnevernet hvor kommunenes lovpålagte oppgaver videreføres og styrkes, hvor Bufetats regionale oppgaver overføres til fylkeskommunene, hvor Bufdir legges ned og Barne- og likestillingsdepartementet gis det samlede ansvaret som lovgiver, budsjettansvarlig og som tilrettelegger av kontroll- og

tilsynsoppgaver, og hvor Fylkesmannens rolle som kontroll- og tilsynsmyndighet styrkes.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sikre at alle barn og unge som vurderes plassert i fosterhjem/institusjon, så tidlig som mulig får en helsefaglig vurdering/samtale for å sikre kartlegging, forebygging og tidlig oppfølging av eventuelle emosjonelle eller atferdsmessige problemer og psykiske vansker eller lidelser.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme sak om å lovfeste at barnets behov og psykiske helse alltid skal kartlegges grundig før plassering i fosterhjem eller på barnevernsinstitusjon.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen fremme sak om å lovfeste samarbeidsavtaler mellom barnevern, helseinstitusjoner (rus og psykiatri) og kommuner med krav til innhold, herunder prosedyrer ved sektorovergripende plasseringer og tvisteløsningsordning.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med øremerkede midler for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet i forslag til statsbudsjett for 2020.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen innføre en veiledende bemanningsnorm der saksbehandler med administrativ funksjon (funksjon 244) i det kommunale barnevernet ikke kan ha ansvar for flere enn maksimalt 9–15 barn.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utrede en nedre bemanningsgrense for antall årsverk i det kommunale barnevernet og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen 2020.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:49 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Audun Lysbakken om barnevernløftet II – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 12. mars 2019

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Åslaug Sem-Jacobsen

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Kjell Ingolf Ropstad til familie- og kulturkomiteen, datert 1. februar 2019****Vedrørende dokument 8:49 S (2018-2019)**

Jeg viser til brev datert 24. januar 2019 fra familie- og kulturkomiteen med oversendelse av dokument 8:49 S (2018-2019) med representantforslag om barnevernsløftet II.

Storingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Karin Andersen og Audun Lysbakken har i dokument 8:49 S (2018-2019) fremmet følgende representantforslag:

"1. Stortinget ber regjeringen utarbeide en fireårig opptrappingsplan med øremerkede midler for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet i forslag til statsbudsjett for 2020.

2. Stortinget ber regjeringen innføre en veiledende bemanningsnorm der saksbehandler med administrativ funksjon (funksjon 244) i det kommunale barnevernet ikke kan ha ansvar for flere enn 15 barn.

3. Stortinget ber regjeringen utrede en nedre bemanningsgrense for antall årsverk i det kommunale barnevernet, og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen 2020.

4. Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med arbeidet med ny barnevernlov, fremme forslag om lovfestet rett til ettervern fram til fylte 25 år."

Jeg har følgende kommentarer:

Innledning

Jeg er glad for at representantene retter søkelyset mot barnevernet. Som forslagsstillerne mener også jeg at å sikre en trygg og god oppvekst for barn er den viktigste investeringen vi kan gjøre. Jeg er også enig i at samfunnet har en plikt til å sikre barn og unge gode omsorgstilbud og oppvekstvilkår.

For å sørge for at barn og unge i Norge får en god oppvekst, må barnevernet kunne gi rett hjelp på et tidlig tidspunkt. En av de sentrale målene med regjeringens barnevernsreform er å styrke tidlig innsats i barnevernet. De kommunale tjenestene har de beste forutsetningene for å oppdage og hjelpe utsatte barn og familier på et tidlig tidspunkt. Når barnevernsreformens ansvarsendringer iverksettes, vil kommunene få et økt økonomisk og faglig ansvar på barnevernsområdet. Det vil gi kommunene bedre mulighet til å prioritere kvalitet i både barnevernet og det forebyggende arbeidet.

Fordi tidlig innsats lønner seg og kommunene får større ansvar for kostbare tiltak, som for eksempel akutt plasseringer og plassering i barnevernsinstitusjoner, vil også reformen gi sterke insentiver til å prioritere forebygging.

For å forberede de kommunale barnevernstjenestene på barnevernsreformen, har regjeringen satt i gang

en storstilt kompetansesatsing i det kommunale barnevernet. Det er årlig avsatt mer enn 80 millioner kroner til et omfattende etter- og videreutdanningstilbud. En stor andel av disse midlene benyttes til å frigjøre kapasitet i tjenestene, slik at ansatte skal få tid til kompetanseheving. Alle ansatte i barnevernstjenestene vil få tilbud om kompetanseheving. I tillegg er det spesiell innsats rettet mot tjenestene som har de største utfordringene.

Det er også en del av kompetansesatsingen å utrede krav til kompetanse og autorisasjon i det kommunale barnevernet.

Kapasitet i det kommunale barnevernet

Som representantene påpeker, er det variasjoner i kvalitet i de kommunale barnevernstjenestene. Både fylkesmennenes tilsyn med barnevernet og indikatorer for kvalitet i barnevernstjenestene viser dette. Jeg er også oppmerksom på at flere barnevernsledere og ansatte opplever kapasitetsutfordringer. Det er imidlertid store variasjoner. Enkelte tjenester har forholdsvis få saker per saksbehandler, mens andre har flere. Noen barnevernssaker kan kreve store ressurser, mens andre saker krever mindre.

Det kommunale barnevernet har blitt styrket under denne regjeringen. Vi har videreført og styrket de øremerkede midlene til stillinger i det kommunale barnevernet. I tillegg har kommunene selv stått for en betydelig økning i årsverk i det kommunale barnevernet. I perioden 2013-2017 har det vært en økning på over 1100 flere årsverk i barnevernstjenesten. Det er en økning på nesten 24 prosent. I samme periode har veksten i tiltak i barnevernet vært på i underkant av fem prosent.

Selv om disse tallene tyder på en sterk kapasitetsvekst i det kommunale barnevernet, og at kapasiteten i dag er bedre enn i 2013, vil jeg fremdeles følge med på kapasiteten i det kommunale barnevernet. Jeg mener også at ansattes tilbakemeldinger om at de har for liten tid til den enkelte sak, skal tas på alvor.

Jeg legger samtidig vekt på at barn og familier som får hjelp fra barnevernet ofte har behov for et bredt spekter av hjelpetilbud. Et godt barnevern forutsetter at flere tjenester bidrar med tiltak. Arbeidsbelastningen i barnevernet henger ofte sammen med tilgangen til andre tjenester i kommunene som tilbyr familiestøtte og oppfølging av barn og ungdom.

Jeg mener kommunene må ha frihet til å organisere tjenestetilbudet sitt på måter som gjør det enkelt å trekke veksler på relevant kompetanse, virkemidler og tilbud, enten dette ivaretas innad i barnevernstjenesten

eller gjennom samarbeid med andre tjenester. Vi ser heller ingen klar sammenheng mellom antall saker per saksbehandler og utfordringene i de kommunene som sliter mest med å få på plass et godt barnevernstilbud.

Det er derfor ikke åpenbart at sentral styring gjennom øremerking av stillinger i det kommunale barnevernet eller innføring av bemanningsnormer vil være de best egnede virkemidlene for å heve kvaliteten i barnevernstjenestene, eller for å gi utsatte barn og familier hjelpen de trenger. Det er først og fremst kommunene som må vurdere behovet for ansatte og hvordan det samlede tilbudet overfor utsatte barn og familier best bør dimensjoneres og organiseres.

Regjeringen iverksetter flere tiltak som legger godt til rette for at kommunene prioriterer tilbudet til barn og familier. Gjennom arbeidet med ny barnevernslov vil vi bl.a. foreslå å innføre krav om årlig rapportering til kommunestyret om tilstanden i barnevernet, slik at ledelsen i den enkelte kommune får økt kunnskap om egen tjeneste og hva som bør gjøres for å heve kvaliteten. I tillegg har fylkesmennene fått i oppgave gjennomføre møter med alle kommuner for å drøfte situasjonen i barnevernstjenestene.

I lys av dette mener jeg det ikke er hensiktsmessig å utarbeide en opptrappingsplan for øremerkede stillinger. Jeg finner det heller ikke hensiktsmessig, på bakgrunn av de tiltakene og utredningsarbeidet vi allerede har i gang, å innføre noen veiledende bemanningsnorm eller utrede minstekrav for antall årsverk i barnevernstjenestene.

Rett til ettervern

Fra 1. juli 2018 er barnevernloven en rettighetslov for barn. Barn har rett til nødvendige tiltak fra barnevernet når vilkårene for tiltaket er oppfylt. Dette gjelder også ettervern.

Regjeringen vil i høringsnotatet til ny barnevernslov foreslå å utvide retten til ettervern i barnevernet fra 23 til 25 år. Det blir også foreslått å tydeliggjøre at retten til ettervern gjelder de som har et særlig behov for hjelp fra barnevernstjenesten til en god overgang til voksenlivet. Det skal ikke være en tidsfrist for når ungdommen kan ombestemme seg og få en ny vurdering av behovet for ettervern. Barnevernstjenesten i kommunene må vurdere om de skal gi ettervern ut fra ungdommen sitt behov og mandatet til barnevernet.

